

דוח מבקר המועצה

השירות הווטרינרי

לשנת 2025

דוח ביקורת - השירות הווטרינרי במועצה המקומית

1. כללי:

תפקידי השירות הווטרינרי:

השירות הווטרינרי של המועצה המקומית דלית אל כרמל (להלן: "המועצה"), בדומה לרשויות מקומיות אחרות, עוסק במניעת מחלות בעלי חיים ופיקוח על מוצרי מזון מן החי. הוא מהווה נדבך חשוב במנגנוני שמירת בריאות הציבור. עבודת הווטרינריה העירונית בדרך כלל כוללת את תחומי הפעילות הבאים ביישוב:

א. פיקוח על מזון שמקורו בבעלי חיים -

(1) בדיקות משנה – בדיקת טרומ-שיווק של המוצרים עם הכנסתם לתחום השיפוט של הרשות המקומית ולפני הכנסתם לעסק. במועצה, בדומה לרשויות מקומיות רבות אחרות, בדיקת המשנה הפכה לאזורית וכיום נערכת על ידי היחידה הווטרינרית של חיפה ולא ע"י הווטרינר הרשותי.

(2) ביקורות במסגרת רישוי עסקים – המלצה למתן רישיון לעסק (המחייב אישור וטרינרי) וביקורת בעסק קיים כדי לוודא שפועל על פי הנחיות החוק.

(3) ביקורת בעסקים אחרים שעוסקים במזון מן החי - כדי לוודא שאינם מכניסים לעסק מוצרי מזון מן החי בניגוד להנחיות (ללא בדיקות משנה או מוצרים מן החי שאינם במסגרת רישיון העסק שלהם).

ב. פיקוח על בעלי חיים -

(1) חיסוני כלבת ומתן רישיונות לבעלי הכלבים.

(2) עיקור/סירוס חתולים – בד"כ במסגרת מבצעים.

(3) פיקוח על החזקת בעלי חיים אחרים – כגון חיות משק, חוות סוסים, כלביות ופינות חי.

(4) לכידת בעלי חיים משוטטים – בד"כ כלבים אך גם בעלי חיים אחרים כגון חתולים, נחשים ועוד.

הווטרינר הרשותי פועל תחת הנחיות של משרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן: "משרד החקלאות") בכל מה שקשור לטיפול בבעלי חיים, ושל משרד הבריאות (שירותי מזון ותזונה) – בכל הנוגע לטיפול במזון שמקורו בבעלי חיים.

להלן ייעוד ותפקידי וטרינר רשותי¹ על פי תיאור תפקידים שבמסמך "נתוני משרה" של משרד הפנים²:

א. ייעוד: "פיקוח על בעלי חיים ומזון מן החי, לצורך שמירת בריאות הציבור ומניעת מטרדים והפצת מחלות ומניעת צער בעלי חיים בתחומי הרשות ובסביבתה, בכפוף לחוקים, לתקנות ולחוקי העזר של הרשות ובהתאם להנחיות והסמכויות הגופים הרגולטורים בתחום (משרד הפנים, הבריאות, החקלאות, הגנת הסביבה והרשות המקומית)".

ב. תחומי אחריות:

1. ניהול השירותים הווטרינריים הרשותיים.

2. פיקוח ואכיפה של חוקים ותקנות הנוגעים לרישוי ולאחזקת בעלי חיים ברשות המקומית.

3. פיקוח ואכיפה של פעולות הנוגעות למזון מן החי ברשות המקומית (מכירה, שיווק, החזקה, הובלה, אכסון וייצור).

4. חינוך והסברה ופעילויות למען הקהילה בתחום הפיקוח וההגנה על בעלי החיים ובתחום הפיקוח על המזון.

5. פיקוח על נושא הגנה על בעלי חיים והטמעתו, בתיאום עם המשרד להגנת הסביבה.

6. ביצוע פעולות למניעת הפצת מחלות בעלי חיים בתיאום עם משרד החקלאות והגנה על בריאות הציבור בתיאום עם משרד הבריאות.

7. קידום החקיקה הווטרינרית בתחום הרשות המקומית.

יחסי גומלין עם גורמים מחוץ למחלקה הווטרינרית

ככלל למחלקה וטרינרית קיימים יחסי גומלין עם גורמים שונים במועצה ומחוץ למועצה כלהלן:

¹ "רופא וטרינר" – מי שבדיו רישיון לעסוק ברפואה וטרינרית לפי חוק הרופאים הווטרינרים, תשנ"א – 1991. "רופא וטרינר ממשלתי" – עובד הציבור ששר החקלאות מינהו למנהל השירותים הווטרינרים, לרופא וטרינר ממשלתי או לעוזר רופא וטרינר ממשלתי, וכל רופא וטרינר שהוא נושא משרה בשירות המדינה שמנהל השירותים הווטרינרים הכריז בהודעה ברשומות שנושאה כלול במונח "רופא וטרינר ממשלתי" לענין פקודה זו. (סעיף 1 לפקודת מחלות בעלי חיים).

² וטרינר – נתוני משרה - משרד הפנים, מינהל השלטון המקומי, האגף לכוח אדם ושכר ברשויות מקומיות.

א. בעלי תפקידים במועצה :

1. מנהל אגף שפ"ע – הוטרנר כפוף למנהל אגף השירותים העירוניים (להלן: "אגף שפ"ע").
2. הפקח העירוני – אמור לאכוף, בין היתר, את חוקי העזר הקשורים למחלקת הוטרנריה.
3. המוקד העירוני – מקבל פניות מהתושבים בנושאים שקשורים לוטרנריה ומעביר לטיפול בעלי תפקידים במועצה. לאחר קבלת דיווח על סיום הטיפול, סוגר את הפניה.
4. מחלקת רישוי עסקים – לגבי עסקים בהם נדרש אישור וטרנר רשומי כדי להעניק להם רישיון עסק.
5. הפיקוח הוטרנרי.

ב. גורמים מחוץ למועצה :

1. השלטון המקומי - האיגוד המקצועי של הרופאים הוטרנריים - הנחיות מקצועיות כלליות בתחום הוטרנריה (במסגרת זו מתקיימים כנסים מקצועיים בהם משתתפים וטרנרים רשומים).
2. משרד החקלאות – רגולטור בכל מה שקשור בטיפול בבעלי חיים.
3. משרד הבריאות – רגולטור בכל מה שקשור בטיפול במזון מן החי.

להלן חוקים, פקודות וצווים המחייבים את המחלקה הוטרנרית :

- א. חוק הרופאים הוטרנריים, תשנ"א – 1991 – על פי חוק הרופאים הוטרנריים "שליחותו של הרופא הוטרנר היא למנוע ולהקל על סבלם של בעלי חיים, למנוע מחלותיהם ולרפא אותם, לסייע באחזקתו התקינה של משק בעלי החיים ולהגן על האדם בפני סכנות ונזקים שמקורם מחלות בעלי חיים או במזון או במוצרי מזון שמקורם בבעלי חיים וכן לפעול לשיפור איכותם של מוצרי מזון שמקורם בבעלי חיים".
- ב. פקודת בריאות הציבור (מזון) [נוסח חדש], תשמ"ג – 1983 (להלן: "פקודת המזון") – פקודת המזון מסמיכה וטרנר רשומי לפקח על מוצרי מזון מן החי שנמכרים בתחום שיפוטתו של הרשות. במסגרת זו, לפי סעיף 9 – "רשות מקומית תורה לפקידה ליטול דוגמאות מפעם לפעם, לפי הצורך, כדי להבטיח מכירת מזון טהור ואמתי".
- ג. אם נמצא בבדיקה "כי מזון המוצג למכירה עלול להזיק לבריאות אדם או שאינו ראוי למאכל אדם, מחמת רקב, הזדהמות או כל סיבה אחרת, רשאי [וטרנר] לפסול מזון כזה ולצוות על השמדתו, או למנוע באופן אחר את השימוש בו למאכל".
- ד. צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשע"ג – 2013 מגדיר את התנאים למתן רישיון עסק ואת העסקים שצריכים אישור וטרנר כתנאי לקבלת רישיון (כגון: אטלזים, משאיות להובלת מזון, ועסקים שמגדלים בעלי חיים).
- ה. חוק בשר ומוצריו, תשנ"ד – 1994 החוק מתייחס לרישיונות לייבוא בשר. החוק מגדיר "בשר" ככל סוגי בשר ומוצריו הראויים למאכל אדם, לרבות בשר ומוצריו של בעלי כנף לסוגיהם.
- ו. פקודת הכלבת, 1934 – מטרת הפקודה היא למנוע את התפשטות מחלת הכלבת, בין היתר הפקודה מפרטת את אופן הטיפול בבעל חי³ שנשך אדם.
- ז. פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], תשמ"ה – 1985 מפרט אמצעים לבלימת מחלות בעלי חיים.
- ח. חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), תשנ"ד – 1994 מתייחס בין היתר לאיסור התעללות בבעלי חיים, איסור נטישת בעלי חיים, איסור הורדת ציפורניים לחתולים (פרט לאישור מיוחד), איסור המתה ברעל. החוק מגדיר סמכויות אכיפה, כולל מינוי פקחים, תפיסה והחזקה של בעלי חיים, גביית כספים מבעליו של בעל חיים שנתפס, טיפול בבעלי חיים ללא בעלים.
- ט. חוק להסדרת הפיקוח על כלבים, תשס"ג – 2002 – קובע כללים להחזקת כלב (כולל הנחיות לטיפול בכלבים מסוכנים), כולל חובת רישיון כלב לכל כלב שגילו מעל 3 חודשים, אופן סימון הכלב; כמו כן, החוק מתייחס לעונשים למי שאינו עומד בתנאי החוק (כגון מחזיק כלב ללא רישיון, נותן לכלב לשוטט מחוץ לחצר הבית ללא השגחה וכד').
- י. תקנות מחלות בעלי חיים (שחיטת בהמות), תשכ"ד – 1964 קובעות כי "רופא וטרנר של רשות מקומית יבדוק בבדיקת משנה בשר גולמי שיובא לתחום שיפוטתו של הרשות המקומית או איגוד-ערים בהם הוא פועל ואיסור מכירת הבשר כל עוד לא נבדק על ידי".

³ על פי הפקודה "בעל חי" פירושו בקר, כבשים, עזים, גמלים, סוסים, חמורים, חזירים, כלבים, חתולים וקופים וכל בעל-חי או עוף אחר ששר החקלאות יכריז במודעה שתתפסם ברשומות ככלולים במונח "בעל חי" לצורך פקודה זו.

מטרת הביקורת

בחנינת תהליכי עבודה בתחום השירות הווטרינרי הרשותי תוך עמידה בהוראות החוק והנחיות הגופים הרגולטוריים וקידום מטרות שמירת בריאות הציבור.

היקף הביקורת

במסגרת הביקורת נבדקו תהליכי העבודה בתחום הטיפול בבעלי חיים ומזון מן החי בזמן שגרה. (הביקורת לא עסקה בתפקידי הוטרינר בחירום).

הביקורת נערכה בין החודשים ינואר 2025-יוני 2025

התייחסות ראש המועצה, מנהל אגף שפ"ע, מנהלת המוקד העירוני, מנהל מחלקת רישוי עסקים ומנהל מחלקת והוטרינר שולבו בדוח.

מתודולוגיה – שיטת הביקורת

הביקורת נפגשה עם בעלי התפקידים הבאים :

- א. מר רפיק חלבי- ראש המועצה המקומית
- ב. גזבר המועצה – מר גיל סער
- ג. מנהל אגף שפ"ע – מר שריף אבו חמד
- ד. הוטרינר הרשותי – ד"ר יונס נסאר
- ה. מנהל מחלקת רישוי עסקים – מר רן חסון
- ו. הפקח העירוני- מר זוהר והבה
- ז. מנהלת המוקד העירוני – גב' מייסון חמוד

בנוסף, הביקורת בחנה מסמכים וקבצים שונים שקשורים לנושא הביקורת, (לרבות קבצי חיסוני הכלבים וקבצי דוחות פיקוח עירוני).

תגובת ראש המועצה מר רפיק חלבי לדוח הביקורת :

"שלום

- קראתי את דו"ח הביקורת על הווטרינריה ומבקש להודות לך על עבודה מקצועית וחשובה
1. התקדמנו הרבה לעומת שנים עברו אבל מאחר ונושא הווטרינריה כה חשוב בחברה נפעל ליישום המסקנות וההמלצות שלך
 2. רשמתי בדו"ח כמה מן הצעדים שננקטו
 3. מבקש מהמנכ"ל להקים וועדת מעקב כדי לפתור את הבעיות הדחופות עוד השנה

בתקווה שהנהלת המועצה תפנים את חשיבות הנושא ותפעל למען יישום המסקנות".

2. מדיניות, נהלים וחוקי עזר

מספר רב של חוקים, פקודות וצווים מנחים את הווטרינרים הרשותיים; יחד עם זאת, כדי ליישם את התהליכים בצורה מיטבית, נדרש להשלים אותם באמצעות נהלי עבודה פנימיים וחוקי עזר.

הביקורת בדקה את קיומם של מדיניות, נהלים וחוקי עזר, והאם הם נותנים את המענה הנדרש.

2.1. מדיניות ונהלים

כדי שהמועצה תפעל באופן מיטבי לשמירה על בריאות הציבור, עליה לקבוע מדיניות ונהלים כתובים וברורים אשר מגדירים את תהליכי העבודה ואחריות וסמכות. על המדיניות והנהלים להסתמך, בין היתר, על כלל החוקים וההנחיות מהגורמים השונים בתחום הטיפול בבעלי החיים ומזון מן החי, נהלים אלו יהיו מאושרים ע"י ראש המועצה ויופיעו באתר המועצה.

ממצאים:

במועצה לא קיימת מדיניות כתובה ולא קיימים נהלים המסדירים את פעילותה בתחום בעלי חיים ומזון מן החי. ללא מדיניות כתובה ונהלים כתובים חסר קו מנחה וחסרה הגדרה ברורה של תהליכים ואחריות וסמכות בנושא, יש לציין כי הוצגו לביקור מס' נהלים שלא מאושרים ע"י ראש המועצה וגם לא מופיעים באתר המועצה.

יצוין כי במסגרת ההסכם עם לוכד הכלבים והכלבייה קיים נוהל עבודה מול נותן השירות.

2.2. חוקי עזר

פקודת העיריות מסמיך את הרשות המקומית לחוקק חוקי עזר. ישנן רשויות מקומיות שחוקקו חוקי עזר המאפשרים להן להטיל קנס על בעל עסק שנמצאו בו ליקויים וטרינריים. לרשויות שלא חוקקו חוקים אלה חסר כלי הרתעה ואכיפה זה.

כאמור, אחד מתפקידי הוטרנר הרשותי הוא, "קידום אכיפת החקיקה הווטרינרית בתחום הרשות המקומית". תפקיד זה כולל:

1. ייזום וליווי חקיקות בתיאום עם המחלקה המשפטית ברשות המקומית.
2. סיוע למחלקה המשפטית בהטלת קנסות והגשת כתבי אישום.

בדוח ביקורת של מבקר המדינה "פיקוח על מוצרי מזון מן החי" שפורסם בשנת 2014 כתוב "משרד מבקר המדינה מעיר כי ראוי שרשויות מקומיות שלא חוקקו חוק עזר המאפשר הטלת קנס על בית עסק שנמצאו בו ליקויים וטרינריים, ישקלו לחוקק חוק כזה. הדבר יעמיד לרשותן כלי לאכיפה ולהרתעה..."

חוקי העזר אמורים לאפשר למועצה לבצע את תפקידיה בצורה אפקטיבית. להלן חוקי העזר הקיימים⁴ במועצה בנושאים הקשורים לשירות הווטרינרי:

- א. חוק עזר לדלית אל כרמל (פיקוח על כלבים), תשכ"ז 1967
- ב. חוק עזר לדלית אל כרמל (החזקת בעלי חיים), תשל"ז 1977

הביקורת מצאה כי חוקי העזר הקיימים במועצה אינם תומכים באופן מיטבי בשמירה על בריאות הציבור בתחום השירות הווטרינרי והקנסות לא מעודכנים, הצווים ישנים מאוד ואינם מתאימים לתקופה זו. וכתוצאה מכך נמנע מהמועצה לתת את מלוא המענה הנדרש בתחומים אלה.

הביקורת ממליצה על ריענון וחידוש חוקי העזר בתחום בעלי חיים, וזאת בשל הזמן הרב שעבר וכי יש להתאים את החוקים לתקופה זו, וכנ"ל לגבי הכנסות ויש לפעול לאישורם כמקובל.

⁴ כפי שפורסמו באתר האינטרנט של משרד הפנים.

3. ארגון ומשאבים

הוטריןר הרשותי כפוף למנהל אגף שפ"ע. הוטריןר מסר לביקורת כי הוא מכהן כוטריןר של היישוב מזה מס חודשים בחצי משרה.

הוטריןר מקבל קהל בימי שלישי ושישי, יתכנו שינויים ומגיע בחמישי בין השעות 8:00-15:00 במשרד באגף שפ"ע. שעות אלה הן שעות קבועות לחיסון כלבים. ביתר שעות העבודה, הוטריןר אמור לעסוק בפעילות מחוץ למחלקה (כגון ביקורות בעסקים, הרצאות בבתי ספר ועוד) ובפעילות משרדית שאינה קשורה לקבלת קהל (כגון הכנת דיווחים, עריכת מכתבי התראה ודוחות פיקוח ועוד).

הביקורת מצאה כי זמני קבלת הקהל אינם מפורסמים באתר ולא על השלט המוצב בכניסה.

הביקורת מצאה כי הוטריןר אינו מקיים הסברות והדרכות במוסדות החינוך במטרה להגביר את המודעות בקרב הציבור לנושא הוטריןריה.

3.1. אופן העסקת הוטריןר

הוטריןר הרשותי הוא תפקיד סטטוטורי – דהיינו כל רשות מקומית נדרשת להעסיק וטריןר (אלא אם השירות ניתן באמצעות איגוד ערים או על ידי רשות אחרת בהסכם), הוטריןר מוגדר כוטריןר של המועצה המקומית בהיקף 50% משרה.

הוטריןר מסר לביקורת כי הוא מקבל קהל בימי שלישי ושישי, ולעיתים גם ביום חמישי בין השעות 08:00-15:00.

במועצה לא נקבעו שעות עבודה קבועות לשהות הוטריןר במשרדו, וגם לא מופיע באתר המועצה שעות קבלת הקהל כמו כן נמצא כי אינו עובד בימים קבועים במועצה וזאת לפי דוח נוכחות חודש ינואר 25, לדעת הביקורת נושא זה מקשה על הציבור בקבלת השירות הטוב מהוטריןר.

הביקורת ממליצה כי הרשות תפרסם לציבור את שעות קבלת הקהל הקבועות של הוטריןר.

תגובת ראש המועצה "אדרוש שמנהל משאבי אנוש יפרסם שעות קבלה קבועות לציבור"

פיקוח

הביקורת מציינת כי הפקח מועסק כפקח ברישוי העסקים וגם בפיקוח בשירות הוטריןרי, אחד מתפקידי הפקח הוא לבצע פיקוח בתחומים שבאחריותו, לכן בנוסף לרופא הוטריןר, מקובל שלרשות הוטריןר יעמדו פקח תברואה וכלבת שיעזרו לו לאכוף את החוקים. בהתאם לתיאור תפקיד הוטריןר, אחד התפקידים שלו הוא "פיקוח ואכיפה של חוקים ותקנות הנוגעים לרישוי ולאחזקת בעלי חיים ברשות מקומית".

תפקידי הפקח כוללים השתתפות בביקורות בעסקים ומתן מענה לקריאות מהמוקד העירוני. הפקח יכול לתת מענה לחלק מפעילות המחלקה בהעדר מנהל המחלקה, כגון בתחום לכידת כלבים.

הביקורת מצאה כי בהעדר חוקי עזר עדכניים והגדרת גובה הקנסות הפקח אינו יכול להטיל קנסות על עבירות שבתחום ואינו יכול לקיים את תפקידו כנדרש.
נמצא כי ברשות קיים חוק עזר ברירת קנס (וטרם אושר ע"י שר הפנים).

תמונת מצב המענה בתחום הפיקוח בנושא בעלי חיים ומזון מן החי :

- א. הפקח בתפקידו מזה שלוש שנים ומפקח בעקיפין בנושא כלבת במועצה כנדרש בחוזר המנכ"ל.
- ב. אכיפת חוקים בנושא הכלבים המשוטטים וכל בעלי החיים המשוטטים, שנמצא באחריות הווטרין מתבצע על ידי הפקח, לכן במסגרת הביקורת, נדרשנו להיפגש מספר פעמים עם הפקח הווטרין.
- ג. הפקח אמור לתת את המענה לווטרין בתחום הפיקוח התברואתי ומלווה אותו לביקורות בעסקים.

לדברי הפקח כי לקח על עצמו חלק מהמשימות בתחום השירות הווטרין – לדוגמה חיפוש אחר בעלי חיים משוטטים, קבלת שיחות מתושבים באופן אישי לרוב על כלבים/חתולים משוטטים ופגרים זרוקים בשטח.

3.2. סביבת העבודה הפיזית של הווטרין

הביקורת מצאה כי לווטרין אין סביבת עבודה הולמת את ביצוע תפקידו כראוי לטיפול בבעלי חיים.

הסביבה הפיזית אינה נותנת מענה הולם לצרכים, כמפורט להלן:

- א. המקום צר וצפוף מאוד, הטיפול בבעלי החיים נעשה בחוץ על השביל כמו כן אין מים חמים בכיור דבר זה מהווה מפגע סניטרי.
- ב. הכלבים מחוסנים על המדרכה ללא שולחן וטרינרי תקני.

תגובת מנהל אגף שפ"ע

"קיבלנו הרשאה ע"ס 200000 ₪ ועוד 10% של הרשות המקומית, נפתח תב"ר 747 לצורך בניית מרפאה ווטרינרית, נבחר מיקום והנושא הועבר לאגף הנדסה (מר אנטולי) לשם עריכת אומדנים ויציאה למכרז בניית מרפאה שתטפל בכל הקשור לכלבים משוטטים". (יש לציין כי יש מכולה אך טרם הוכשרה לווטרין).

3.3. אי השתתפות בפורום מנהלים

אחד מתפקידי הווטרין בהתאם לתיאור תפקיד של משרד הפנים הוא "הצגת נושאים שונים הנוגעים לבעלי חיים בפורומים בכירים ברשות (מנכ"ל, ראש הרשות או מועצת הרשות)".

מאחר שהווטרין הוא הסמכות העליונה בנושא הווטרין במועצה ואמור להעלות בפני ההנהלה נושאים הקשורים לשמירה על בריאות הציבור שקשורים לתחום הווטרין ולקדם חקיקה בנושא, רצוי שהוא ישתתף בישיבות בהן משתתפים יתר המנהלים (לפחות בחלקן).

למרות שהווטרין הוא הסמכות העליונה במועצה בנושאים שבאחריותו, הוא אינו מוזמן לישיבות מנהלים גם במקרים בהם דנים בנושאים שקשורים לשירות הווטרין. אי השתתפות בפורומים אלה, עלול לפגוע ביכולת של המועצה לתת מענה מיטבי לשמירה על בריאות הציבור.

תגובת מנהל אגף שפ"ע/ווטרין

"הווטרין לא נוכח בימי א' עפ"י התוכנית שלו, הווטרין כשמוזמנים לישיבות תמיד מגיע אפילו בימים שאיננו עובד אצלנו".

4. מערכות מידע ותיעוד

במחלקה הווטרינרית מנוהלים נתונים רבים כגון סיכומי ביקורות בעסקים, טיפול בפניות הציבור, רישיונות כלבים, מלאי תרופות ועוד. קיימת חשיבות רבה לשמירה נאותה ויעילה של הנתונים לאורך זמן כדי לאפשר בקרה ומעקב וכבסיס לדיווחים למשרדי הממשלה ולהנהלת המועצה.

4.1 מערכות מידע

התבססות על מערכות מידע מתאימות מאפשרת ניהול נתונים בצורה נכונה, שיפור הבקרה וצמצום טעויות ומאפשרת אחזור נתונים בעת הצורך בכל תחומי הפעילות של המועצה ככלל ובתחום השירות הווטרינרי בפרט.

ניהול המעקב אחר רישיונות הכלבים והחיסונים במחלקה מתבצע באמצעות מערכת ויטקליק יש כ-600 כלבים, ונשלחת הודעה אוט' לתושבים במידה ופג תוקף החיסון והרישיון וזה רק לכלבים.

הביקורת מצאה כי פרט לניהול המעקב אחר רישיונות הכלבים ואירועי נשיכה, יתר הפעילויות של המחלקה – כגון ביקורות בעסקים, ניהול מלאי וכו', אינן מנוהלות במערכת מידע כלשהי (פרט לתכנת "וורד" לצורך הדפסת מסמכים), והעבודה מבוצעת בצורה ידנית.

4.2 ניהול מלאי הוטרינר

במחלקה מנוהל מלאי של פריטים רגילים: שבבים אלקטרוניים, מזרקים, מחטים וחיסונים כלבת. על הוטרינר לנקוט באמצעים המתאימים הנדרשים לניהול המלאי⁵ של המחלקה. הביקורת בדקה את אופן ניהול המלאי המוחזק במחלקה.

נמצא כי במחלקה לא קיים רישום מלאי ולא מבוצעת ספירת מלאי שנתית של פריטים וטרינרים כנדרש. ללא ניהול מלאי מסודר אין שליטה מלאה במלאי ולא ניתן לדעת האם קיים חוסר בפריטים.

תגובת מנהל אגף שפ"ע "אעשה הכול לתקן את העיוות הזה ומיד"

להלן תוצאות הספירה נכון למועד הביקורת:

מס"ד	הפריט	כמות שנספרה (יח')
1	חיסונים	105
2	מחטים	18
3	שבבים אלק	73
4	מזרקים 2 מלל	53
5	מזרקים 5 מלל	80

תגובת מנהל אגף שפ"ע

"ספירת מלאי וניהול מאי נעשה ע"מ לדעת מתי יש לרכוש חיסונים, טעון שיפור ומעקב מנהלת הרכש ואחרית אינוונטר".

הביקורת מעירה כי בהיעדר מערכת לניהול מלאי, יכולת הבקרה והמעקב אחר פריטי המלאי מוגבלת.

⁵ על המועצה המקומית לנהל את כל המלאי שלה בהתאם לתקנות העיריות (הסדר רכישות, ניהול מחסנים, רישום וניהול טובין), תשנ"ח – 1998.

5. תכניות עבודה ותקציב

אחד מתפקידי הוטרניר הינו הכנת תכנית עבודה ותקציב למחלקה, כפי שמפורט בתיאור התפקיד שלו בניתוח העיסוקים של משרד הפנים:

”ניהול היחידה הוטרנירית –

א. תכנון תכניות עבודה תקופתיות ופיקוח על ביצוע התכניות.

ב. הכנת הצעת תקציב לשירות הוטרנירי, ניהול התקציב, מעקב ודיווח על ביצוע על פי תכנית העבודה השנתית”.

תכנית עבודה שנתית הכוללת פירוט תקציב הפעילות (כולל הכנסות והוצאות) היא אחד הכלים המרכזיים לצורך מימוש מטרות המחלקה בצורה מיטבית. כמו כן, קיימת חשיבות לביצוע מעקב ובקרה אחר מימוש תכניות העבודה והתקציב של המחלקה.

הביקורת בדקה את תהליכי הכנה ומעקב אחר תכנית עבודה ותקציב של המחלקה.

5.1 תכניות עבודה

כאמור, אחד מתפקידי הוטרניר הוא הכנת תכניות עבודה למחלקה. על תכניות עבודה שנתיות לכלול מטרות, יעדים ומשימות לביצוע. כמו כן, רצוי לחלק את התכנית העבודה השנתית לתכניות עבודה רבעוניות ו/או חודשיות; על תכנית העבודה לכלול מדדים כמותיים כדי לאפשר השוואת ההישגים בפועל ביחס לתכנון.

נמצא כי קיימת תכנית עבודה כללית המבוססת על הכנסות הרשות מחיסוני כלבים ורישיונות, אולם התכנית אינה מפורטת ואינה נותנת מענה מלא לצורכי פעילות המחלקה וכי על תכנית עבודה שנתית להיות מוגשת לגורמים הרלוונטיים כגון ראש המועצה וקיום דיון מעמיק בנושא ואישור התוכנית. ללא תכנית עבודה מפורטת ומאושרת, אין ודאות לכך שהמחלקה תפעל בצורה מיטבית לקידום מטרותיה, ועל כן קיים קושי לבדוק האם היא עומדת במטרות וביעדים.

הביקורת מצאה כי למחלקה לא הוגדרו ערכים כמותיים למדידת פעילותה כגון מספר ביקורות בעסקים, זמן טיפול בפניות הציבור, אחוז הכלבים המוחסנים, כמות הכלבים המשוטטים וכד’.

תגובת מנהל אגף שפ”ע

”קיימת תוכנית עבודה שמכין הוטרניר אך נושא קביעת התקציב איננה נכונה מאחר והצמצום בתקציב חורג מהסיכום עם הגזברות, אני מלין כל הזמן שהתקציב איננו משקף היקף הפעילות של המחלקה הוטרנירית ואיננו עולה בקנה אחד עם ההכנסות והצורך האמתי של המחלקה. איך אפשר לנהל מחלקה מבלי שנהיה מעורבים בהכנת התקציב, ובמידה שמשנים אותו לא יתכן שלא ניידע מזה?”

5.2 תקציב השירות הוטרנירי

כאמור, כחלק מתפקידו, אמור הוטרניר הרשותי להכין הצעת תקציב לשירות הוטרנירי, לנהל אותו, ולבצע מעקב ולדווח על ביצוע על פי תכנית העבודה השנתית.

נמצא כי הוטרניר אינו מעורב בתכנון התקציב השנתי שלו ואינו מודע לתקציבים שעומדים לרשותו ולביצוע בפועל.

תקציב ההוצאות שקשור לשירות הווטרינרי מורכב מארבעה כרטיסים – כדלקמן :

- א. עיקור חתולים – מבצעי עיקור חתולי רחוב.
- ב. תברואה – פיקוח וטרינרי
- ג. תברואה – חיסון כלבת – תרכיבי חיסון כלבת, שבבים.
- ד. תברואה – קבלניות – לכידת בעלי חיים, החזקת חתולים וכלבים בכלביה.

התקבולים שקשורים לווטרינריה כוללים : השתתפות משרד החקלאות בעיקור חתולים, דמי בדיקה בשר קפוא, דגים ועופות ודמי חיסון והסגר כלבים, ודוחות פיקוח בנושא הווטרינריה.

תגובת מנהל אגף שפ"ע

"התקציב של המחלקה מוכן יחד עם הווטרינר בהסתמך על ההכנסות מול הגזברות הבעיה בצמצום ופגיעה בתקציב ע"י הגזבר מבלי ליידע על השינויים".

6. הטיפול בבעלי חיים

בהתאם לתיאור התפקיד של הוטרינר ע"י משרד הפנים, אחד מתפקידי הוטרינר הוא "פיקוח ואכיפה של חוקים ותקנות הנוגעים לרישוי ולאחזקת בעלי חיים ברשות המקומית". להלן פירוט התפקיד כפי שרשום במסמך משרד הפנים :

- א. ביצוע פעולות כלליות למניעת מחלות המועברות על ידי בעלי חיים.
- ב. הפעלת מערך לכידת כלבים משוטטים בתחומי הרשות המקומית: קבלת פניות מהמוקד העירוני בנוגע לבע"ח משוטטים, טיפול ודיווח למוקד.
- ג. ביצוע פעולות לפי החוק להסדרת הפיקוח על כלבים ולפי פקודת הכלבת.
- ד. הפעלת מערך לכידת כלבים משוטטים בתחומי הרשות המקומית: קבלת פניות מהמוקד העירוני בנוגע לבע"ח משוטטים, טיפול ודיווח למוקד.
- ה. טיפול באוכלוסיית חתולי הרחוב, על ידי עיקור וסירוס.
- ו. יישום נוהל טיפול בחתולי רחוב של השירותים הווטרינריים.
- ז. קבלת דיווח על גידול בעלי חיים ופיקוח על פינות חי בבתי ספר ובמוסדות מכוח תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים), תשס"ט – 2009, ובהתאם לחוזרי מנכ"ל משרד החינוך בנושא, וביצוע ביקורות במתקנים.
- ח. מתן היתרים וקבלת דיווחים על החזקת בעלי חיים בחנויות, פינות חי ובתי גידול מכוח תקנות צער בעלי חיים.
- ט. ביצוע ביקורות במשקי חצר, אתרי אחזקה וליטוף בעלי חיים, בפינות חי בבתי ספר, שווקים וחנויות חיות, בדיקת מקור הגעת בעל החיים, תנאי אחזקה וכיו"ב, על פי הסמכות בחקיקה.

הוטרינר מסר לביקורת כי ביישוב לא קיימות פינות חי, ולכן התפקידים שקשורים לתחום זה אינם רלוונטיים.

המלחמה במחלת הכלבת היא אחד התפקידים המרכזיים של היחידות הווטרינריות ברשויות מקומיות. הכלבת היא מחלה קטלנית וחשוכת מרפא; היא אחת מהמחלות הנפוצות והמפחידות ביותר של בני אדם וחיות; היא נגרמת ע"י נגיף שמסוגל לפגוע בכל היונקים בעלי דם חם ומועבר ברוק ע"י נשיכה. מרגע שמופיעים סימני המחלה באדם או בבע"ח אין אפשרות להצילם והמוות וודאי. בישראל מקור המחלה משלושה סוגים עיקריים :

- א. חיות מחמד – כלבים וחתולים
- ב. חיות משק – בקר צאן וסוסים
- ג. חיות בר – שועלים וזאבים

מניעת התפשטות מחלת הכלבת מתבצעת במספר מישורים :

- א. חובת חיסון כלבים – עפ"י חוק חובה לחסן כל כלב נגד כלבת פעם בשנה, החל מגיל 3 חודשים
- ב. חיסון חיות בר – ע"י פיתיונות המכילים תרכיב חיסון
- ג. מניעת שיטוט כלבים – עפ"י חוק הכלבת – כלבים משוטטים מוסגרים ומומתיים
- ד. חיסון אוכלוסייה בסיכון – כגון וטרינרים, כלבנים וכדומה
- ה. פעולות הסברה – להדגיש את חשיבות של המלחמה במחלה ומתן תשובת לב לזיהוי ודיווחים

להלן פירוט החוקים שעוסקים בכלבת :

- א. פקודת הכלבת, 1934 – ראה ציטוטים **בנספח ב'**
- ב. תקנות הכלבת (חיסון), התשס"ה – 2005
- ג. תקנות להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ה – 2005
- ד. חוק הסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג – 2002

בהתאם לחוק להסדרת הפיקוח על הכלבים, הוקם מרכז ארצי לרישום כלבים במשרד החקלאות (השירות הווטרינרי). כל וטרינר רשותי מחויב לדווח למרכז על סימון/חיסון כלב (השלב נרשם במרכז הרישום); על מתן ביטול רישון, וכן מועברים פרטי בעל הכלב, פרטי הכלב וכן פרטים על אירועים כגון אבדן/מוות, תקיפה/נשיכה וכד'. החוק מחייב את הווטרינרים הפרטים לדווח ולווטרינר הרשותי תוך שבוע על סימון כלב ותוך יומיים על אירועים חריגים.

לפי פקודת הכלבת, על בעליו של בעל חיים שנשך אדם – להודיע על כך תוך 24 שעות לאחר שנודע לו על המקרה ולווטרינר ממשלתי וכן לקחתו למאורת הבידוד הקרובה ביותר. אם רופא משרד הבריאות מוצא כי קיים חשש להדבקה בכלבת כתוצאה ממגע של בעל חיים עם אדם – הוא רשאי להורות לבעלים למסור אותו למאורת בידוד. כל בעל חיים שהוכנס כתוצאה מהמפורט לעיל – מבודד למשך עשרה ימים מיום הכנסתו. על בעליו של בעל החיים לשלם לרשות המקומית אגרה בעד ימי בידוד.

6.1. מבצעי עיקור/סירוס חתולי רחוב

ביישוב יש מספר רב של חתולי רחוב ללא בעלים ואשר ניזונים מאשפה או ממזון שמסופק להם על ידי תושבים. מצד אחד, לחתולים תרומה מבחינת טריפת מכרסמים ומזיקים, אך מצד שני הם עלולים להעביר מחלות לבני אדם וחיות אחרות (כגון כלבת או טוקסופלזמה⁶). על פי הערכת הוטרינר, ביישוב ישנם כ- 1,000 חתולי רחוב(הערכה).

אחד מתפקידי הוטרינר הוא לדאוג למיגור אוכלוסיית החתולים ביישוב באמצעות סירוס/עיקור. משרד החקלאות משתתף בעלויות מבצעי סירוס/עיקור בשיעור של 80% בחלק מהרשויות המקומיות.

בשנים האחרונות לא נעשתה פעילות מספקת ואפקטיבית למיגור אוכלוסיית חתולי הרחוב באמצעים מבצעי עיקור/סירוס; הרשות לא הקפידה לבצע את המבצעים מדי שנה וכשנערכו מבצעים הם לא היו בהיקף מספק; כתוצאה מכך החתולים מתרבים שוב תוך זמן קצר. בנוסף, יש לציין כי משרד החקלאות השתתף השנה ב- בסכום של 43,750 ₪ וכי חלק של הרשות כ- 18,000 ₪ מעלויות העיקור/סירוס כמקובל ברשויות מקומיות רבות אחרות.

הוטרינר מסר לביקורת שבשנים 2024-2025 עוקרו וסורסו כ-250 חתולים ושגם הרשות הגישה בקשה ממשרד החקלאות לסיוע כספי בסך 43,750 ₪.

להלן ציטוטים מתוך המכתב של יו"ר מרכז השלטון המקומי⁷ (במשותף עם יו"ר הועדה לרווחת בעלי חיים⁸) מתאריך 27.6.2016 לשר החקלאות (סימוכין 96011):

"במשך מספר שנים פועלות רשויות מקומיות רבות, במימון חלקי של משרד החקלאות (50 אחוז), לעיקור וסירוס של חתולי רחוב. זאת מתוך מטרה להגיע לאחוז גבוה של חתולים מעוקרים ובכך להקטין את אוכלוסייתם. במציאות של מדינת ישראל דהיום זו היא הדרך האפשרית היחידה לצמצם את סבלם של חתולי הרחוב מחד, ולצמצם מפגעים לאזרחי המדינה מאידך.

בהחלטה של השתתפות המדינה בפרויקט זה לשנת 2015 (יוני 2016) זכו רק חלק קטן מהרשויות המקומיות בתקציב לעיקור וסירוס חתולי רחוב. משמעות הדבר היא שכספי הציבור שהושקעו בנושא חשוב זה ירדו לטמיון וקצב התרבות החתולים יצא שוב משליטה".

תגובת מנהל אגף שפ"ע

"תמיד לא מספיק צריך להשקיע יותר, בנושא הטיפול בחתולי רחוב סירוס ועיקור אנו פועלים במסגרת התקציבית הניתנת ע"י תב"רים וקולות קוראים, והמעט שהרשות מקצה, אני אברך אם הרשות תקבע תקציב גדול שנתי ע"ס 200 אל"ש לטיפול בחתולי רחובי וכלבים משוטטים".

6.2. כלבי בר משוטטים (ללא בעלים)

בתחום השיפוט של המועצה יש מספר לא מבוטל של להקות כלבי בר (כלבים ללא בעלים שמסתובבים בחופשיות). כלבים אלה אינם מאולפים ומהווים סכנה לציבור. הם מסתובבים במקומות בהם יש אוכל, כגון פחי זבל ושכונות בקצה. מאחר שעל כלבים אלה אין פיקוח, הם עלולים להוות סכנה ממשית מבחינת כלבת (הם יכולים להעביר את המחלה לחיות אחרות ביישוב או לבני אדם). הוטרינר מסר לביקורת כי החיסון לכלבי בר נמצא באחריות משרד החקלאות. המועצה מתאפיינת בכך שהיא פתוחה מכל הכיוונים דבר שמקשה על הטיפול בכלבי בר.

יצוין כי תפיסת כלבי בר הוא מורכב ויקר במיוחד כי קיים קושי להתקרב אליהם בבטחה ונדרש להשתמש בחצי הרדמה יקרים במסגרת הלכידה.

⁶ טפיל זה נמצא לרוב במעיים של חתולים נגועים, וכן בתאים של בעלי חיים אחרים, ולכן ניתן להידבק במחלה כתוצאה ממגע ישיר של הפה עם צואת חתולים, מאכילת בשר נגוע שלא בושל כראוי וכן מעיבוד אדמה ומגע של יד בפה.

⁷ ראש עיריית מודיעין מכבים רעות.

הביקורת מצאה כי המועצה אינה מצליחה לטפל באופן אפקטיבי בכלבי הבר בתחום שיפוטתה, שמהווים סכנה לציבור ועלולים להיות נגועים בכלבת ולהעביר את המחלה ליונקים אחרים. הביקורת מעירה כי טיפול אפקטיבי בכלבי בר מחייב פתרון מערכתי, רצוי בשיתוף עם משרד החקלאות. עד כה לא נמצא פתרון מערכתי לסוגיה זו ולכן הכלבים ממשיכים לסכן את התושבים ומדי שנה המועצה מוציאה סכומים גדולים לטיפול ולכידת כלבי בר, כמו כן הביקורת מעירה כי בהיעדר טיפול מערכתי בסוגיה קיים סיכון לבריאות הציבור במידה ולא יבוצע טיפול ראוי בכלבים המשוטטים ברחבי הישוב.

6.3. רישיונות כלבים וחיסונים

להלן תהליך הטיפול ברישיונות אחזקת כלבים כפי שנמסר לביקורת על ידי הוטרינר:

מדי חצי שנה הוא מפיק קובץ מכתבי תזכורת (שמיועדים להפצה חודש לפני סיום תוקף הרישיון הקיים) ממערכת המידע ושולח אותו לבית הדפוס להדפסה. מדי חודש הוא שולח את התזכורות לבעלי הכלבים שהרישיון שלהם יפוג בחודש העוקב.

- א. בעלי הכלבים המחסנים אצל הוטרינר העירוני משלמים בגין הרישיון בדואר, באגף הגביה או בבנק.
- ב. כשהכלב מגיע לחיסון, הוטרינר בודק את נכונות הפרטים, מחסן את הכלב ומנפיק רישיון.
- ג. לגבי כלבים שמחסנים אצל וטרינרים פרטיים – הוטרינרים הפרטיים מעבירים לוטרינר הרשותי תשלום בגין החיסונים (בד"כ באמצעות שיקים, אותם הוטרינר מפקיד באגף הגביה). חלק מהוטרינרים הפרטיים רוכשים את התרכיבים מהמועצה, אחרים רוכשים אותם בעצמם.

נמצא כי לאורך שנים המועצה לא ניהלה באופן אפקטיבי את מאגר הכלבים, ולא ביצעה פעילות אפקטיבית כדי לאכוף את החוק וכדי לוודא שהכלבים בכפר מחוסנים כנגד כלבת.

- א. עד תחילת 2025 המועצה לא הוציאה מכתבי התראה (מעבר להתראה שנשלחת כחודש לפני פג תוקף הרישיון הקיים) לבעלי כלבים שלא חיסנו את כלביהם. עד אז, פעם בשנה, הפקח התקשר לבעלי הכלבים שלא חיסנו על בסיס דוח שהופק מתכנת הוטרינר.
- ב. לא ניתן להטיל קנסות על בעלי כלבים שלא חידשו את רישיון הכלב, ואין אכיפה אפקטיבית וכי יש לשנות את חוקי העזר הישנים.

נמצא כי במהלך השנים האחרונות לא היה מעקב אפקטיבי אחר כלבים שלא חיסנו וללא רישיון. רק לאחרונה (בעת תחילת הביקורת) החלה המועצה בטיפול שיטתי ואפקטיבי בנושא ע"י הוטרינר הנוכחי דר יונס נסאר.

עד לשנת 2024 תהליך הטיפול בכלבים ללא רישיון בתוקף בוצע כדלקמן: מעבר להתראה אשר הופצה כחודש לפני פקיעת תוקף הרישיון, לא הוצאו התראות נוספות בכתב. א. פעם בשנה הוטרינר מפקח דוח המפרט כלבים ללא רישיון, ומעביר את הדוח לפיקוח.

ב. הפקח מתקשר לבעלי הכלבים שעל פי הרישומים הם ללא רישיון.
ג. במידה שבעל הכלב הצהיר שהוא עבר ליישוב אחר או שכבר אין לו כלב – הם סימנו שצריך למחוק את נתוני הכלב מהמערכת. אחרת הם הודיעו לבעל הכלב שעליו להביא את הכלב לחיסון ולשלם את האגרה. הפקח מסר לביקורת כי מספר רב של בעלי כלבים משקרים כדי לא לקבל קנס על אי חיסון הכלב. חלק מהשקרים מתגלים כשהכלב שלהם משוטט, מפריע לשכנים או נושך.

מאז כניסת הוטרינר לתפקידו כרי בסביבות יוני 24 החלה המועצה להוציא מכתבי התראה לבעלי כלבים ללא רישיון, דבר שמאפשר אכיפה. הוטרינר מסר לביקורת כי קיימת כוונה לעבור למבצע חצי שנתי. הביקורת סבורה שפרק זמן של שנה או חצי שנה אינו מספיק ושיש לעבור למצב רבעוני לפחות. כאמור רק בתקופת הוטרינר הנוכחי מזה כמה חודשים והפניה לבעלי כלבים ללא רישיון מבוצע על ידי ע"י המערכת הממוחשבת.

6.4. דוחות פיקוח בתחום הוטרינריה
הביקורת מצאה כי בתחום הוטרינריה לא ניתנים דוחות פיקוח על עבירות שקשורות לתחום. הפקח מסר לביקורת כי לא ניתנים דוחות כי אין חוק עזר רלוונטי לתחום.

6.5. התקשרות עם נותני שירותים בתחום הוטרינריה
כדי להסדיר את ההתקשרות עם נותני שירותים חשוב לערוך איתם חוזים המסדירים את היחסים בין הצדדים ועל בסיס התנאים שנקבעו בחוזים, להפיק הזמנות פר עבודה או תקופה. הביקורת בחנה את ההתקשרויות של המועצה עם לוכד הכלבים ותחנת ההסגר (הכלבייה), הספק סלמאן חלבי נבחר במסגרת מכרז ללכוד כלבים וכלבייה (הביקורת לא בדקה את תהליך עריכת המכרז).

נמצא כי המועצה אינה מפיקה הזמנות מול נותני השירותים איתם קיימים הסכמים, אלא מתבססת על ההסכם בלבד, דבר שמהווה חולשה בבקרה. הביקורת מעירה כי ההסכם קובע את המסגרת ונדרש להפיק הזמנות על היקף העבודה הנדרשת.

6.5.1. לוכד הכלבים והכלבייה
בחודש ינואר 2025 נחתם חוזה עם לוכד הכלבים סלמאן חלבי בית גידול כפרי אשר כולל, בין היתר, נוהל לכידת כלבים משוטטים ועלויות לכידה והגדרת מצבי חירום.

הכלבייה אתה עובדת המועצה הינה מאושרת על ידי משרד החקלאות; הוטרינר מסר לביקורת כי הכלבייה מאושרת בחיפה ויש הסכם חתום משנת 2023.

תגובת מנהל אגף שפ"ע

"כאמור יכולים לעבוד אך ורק עם כלביה מאושרת ע"י משרד החקלאות, יש לאשרר הסכם עם הכלבייה בחיפה, ולהעביר תשלומים בזמן לכלבייה. אחרת לא תקבל הכלבים של דלית אל כרמל שנלכדו והוסגרו. כמו כן אני מפעילים הלוכד במסגרת 3000 ₪ לחודש סכום שאיננו עולה בקנה מידה עם כמות הכלבים המשוטטים, לרוב שולחים הפקח לפני הלכידה שיבדוק אם לכלב בעלים ע"מ לחסוך בלכידה".

6.6. הטיפול בפניות התושבים בתחום בעלי חיים למוקד העירוני

לוטרינר, ולמנהל אגף שפ"ע, למוקד העירוני, והפיקוח העירוני מגיעות פניות רבות הקשורות לתחום הטיפול בבעלי חיים, בעיקר בנושא כלבים וחתולים. הפניות אמורות להתקבל באמצעות המוקד העירוני אשר מתעד את כל הפניות. רוב הפניות למוקד קשורות לכלבים משוטטים או חתולים אך ישנן גם פניות בנושאים אחרים.

הפניות בנושא בעלי חיים במוקד מתחלק לפי הקטגוריות הבאות:

- בעלי חיים – כללי

- חתולים/ פגרי חתולים
- כלבים משוטטים
- בקר משוטט
- נשיכות על ידי בעלי חיים וכו'

הביקורת בחנה את אופן הטיפול בפניות התושבים בתחום בעלי החיים.

משיחה עם הוטרנר נמצא כי קיימות פניות רבות שמגיעות אליו ישירות ושאינן נרשמות במוקד העירוני. כתוצאה מכך, לא ניתן לקבל תמונת מצב כוללת בנושא.

הביקורת מציינת כי הוטרנר מעורב בנושא באופן אישי מול התושבים וכי הפקח מגיע לשטח לבדוק איפה הכלב נמצא ואז מזמין את הלוכד.

לביקורת נמסרו דוחות מהמוקד העירוני שהועברו לטיפול הוטרנר ומחלקת הפיקוח העירוני בשנת 2024: ראה טבלה מטה

נוהל הטיפול בקריאות המוקד הקשורות לבעלי חיים לא מוזנים לתכנת המוקד. עובדי המוקד פועלים על פי תורה שבעל פה. המוקד העירוני אינו בקיא בחלוקת העבודה בתחום בעלי החיים בין הוטרנר לבין מנהל אגף שפ"ע.

הוטרנר אינו סוגר את התלונות במוקד בעצמו – אלא פונה למוקדן כדי שיסגור את הפניות.

תגובת מנהל אגף שפ"ע/וטרנר

1. "קיימת קבוצת ווטס אפ לקבוצת הוטרנרית שמנהלת המוקד נמצאת בה.
2. הפקידה באגף דואגת לוודא שהרישום והטיפול מול המוקד מתבצע.
3. צריך תמיד לתדרך המוקדניות בהקלדה נכונה של הטיפול בפניות בנושא הוטרנרית."

פניות למוקד שנת 2024

מחלקה	תת נושא דיווח
וטרנריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרנריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרנריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרנריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרנריה	בע"ח משוטט (חזירי בר וחיות אחרות)
וטרנריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרנריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרנריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרנריה	בע"ח משוטט (חזירי בר וחיות אחרות)
וטרנריה	בע"ח משוטט (חזירי בר וחיות אחרות)
וטרנריה	בע"ח משוטט (חזירי בר וחיות אחרות)
וטרנריה	מטרד בע"ח (רעש, ריח)
וטרנריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרנריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרנריה	בע"ח משוטט (חזירי בר וחיות אחרות)
וטרנריה	דיווח על חשד לכלבת / מחלה

וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	בע"ח משוטט (חזירי בר וחיות אחרות)
וטרינריה	דיווח על חשד לכלבת / מחלה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	בע"ח משוטט (חזירי בר וחיות אחרות)
וטרינריה	מטרד בע"ח (רעש, ריח)
וטרינריה	בע"ח משוטט (חזירי בר וחיות אחרות)
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	בע"ח משוטט (חזירי בר וחיות אחרות)
וטרינריה	בע"ח משוטט (חזירי בר וחיות אחרות)
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	דיווח על חשד לכלבת / מחלה
וטרינריה	דיווח על חשד לכלבת / מחלה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	מטרד בע"ח (רעש, ריח)
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	בע"ח משוטט (חזירי בר וחיות אחרות)
וטרינריה	בע"ח משוטט (חזירי בר וחיות אחרות)
וטרינריה	דיווח על חשד לכלבת / מחלה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה

וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה

הביקורת בדקה את אופן הטיפול במספר פניות למוקד חודש ינואר 2025

נושא דיווח	תת נושא דיווח
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	בע"ח משוטט (חזירי בר וחיות אחרות)
וטרינריה	בע"ח משוטט (חזירי בר וחיות אחרות)
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה
וטרינריה	כלב משוטט - בקשה ללכידה

7. בדיקת מוצרי מזון בעסקים

על פי חוק הרופאים הווטרינריים, התשנ"א-1991, אחד מתפקידי וטרנר הוא להגן על "האדם בפני סכנות ונזקים שמקורם במזון או במוצרי מזון שמקורם בבעלי חיים, וכן לפעול לשיפור איכותם של מוצרי [ה]מזון".

על פי תיאור תפקיד של משרד הפנים, אחד מתפקידי הוטרנר הוא: "פיקוח ואכיפה של פעולות הנוגעות למזון מן החי ברשות המקומית (מכירה, שיווק, החזקה, הובלה אכסון וייצור) – להלן פירוט (בתחום הרלוונטיים למועצה):

- א. גורם מאשר ומפקח [בחינת בקשות לרישוי עסקים]
- ב. גורם מפקח – בבתי עסק בהם אין הרופא הוטרנר בעל סמכות של גורם מאשר (לדוגמה: מסעדות, אולמי שמחות, קיטרינג וכ"ו) ביצוע בדיקות וטרינריות בעסקים המייצרים, מוכרים, מאכסנים ומובילים בשר/עופות/דגים ומזון מן החי ברשות המקומית, לבדיקת עמידתם בדרישות החוק.
- ג. ביצוע בדיקות משנה/טרום שיווק [בדיקת משאיות ובדיקת עסקים – אטליזים, חנויות דגים, מסעדות המוכרות בשר].

בנוסף "בחינת בקשות רישוי עסקים, לבתי עסק החייבים בפיקוח וטרינרי, ומתן אישור לרישיון עסק, אם הוסמך לכך על ידי משרדי הממשלה הנוגעים לנושא"

מודגש כי אכילת מזון שאינו ראוי למאכל עלול לגרום להרעלה חמורה בקרב בני אדם.

7.1 טיפול בעסקים

השלב האחרון בשרשרת הפיקוח על המזון מן החי המשווק לציבור הכללי הוא בדיקתו בבתי העסק - רשתות השיווק, המרכולים השכונתיים, האטליזים, המסעדות, אולמי השמחות ועסקי ההסעדה. הפיקוח על בתי העסק המשווקים מזון מן החי נמצא בסמכותם של משרד הבריאות

והוטרנר הרשותי. מצבו של המזון מן החי המצוי בבתי העסק תלוי לא רק במצב שבו הוא הגיע אליהם, אלא גם בתנאי התברואה של בית העסק עצמו – ניקיון הרצפה והציוד שבו, התנאים המצויים בו לאחסון המזון וקירורו ושמירת ההיגיינה של העובד.

צו רישוי עסקים מגדיר את העסקים טעוני אישור וטרנרי כחלק מתהליך מתן רישיון עסק, אולם הפיקוח הוטרנרי אינו מוגבל לעסקים אלו בלבד, אלא הוטרנר אמור לבצע פיקוח על כל סוגי העסקים להם נגיעה במוצרים מן החי, כגון מסעדות, מכולות וכד', וזאת מכוח פקודת בריאות הציבור (מזון) התשמ"ד (1983) הקובע בסעיף 9 כי "רשות מקומית תורה לפקידה ליטול דוגמאות מפעם לפעם לפי הצורך כדי להבטיח מזון טהור ואמיתי".

בהתאם לתוספת ל"צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013, נקבעו עסקים מסוימים, בעיקר העוסקים במוצרים טריים מן החי, כעסקים טעוני רישוי לפי חוק רישוי עסקים, דהיינו טעוני רישיון עסק "וטרנרי".

כאמור, אחד מתפקידי הוטרנר הוא לוודא שהעסקים שמוכרים מוצרי מזון מן החי או מטפלים בחיות, פועלים בהתאם לחוק. לכן, הוטרנר צריך לעבוד בתיאום עם מחלקת רישוי עסקים.

תגובת מנהל אגף שפ"ע

1. "עסק ללא רישוי עסקים מבחינתנו אינו חוקי להתקיים אם לא ענה על כל הפרמטרים של רישוי העסקים.
2. רישוי עסקים חייב להכניס עסקים טעוני רישוי לתהליך של קבל רישיון עסק ובתוך זה הביקורת הוטרנרית לעסק.
3. הפיקוח הוטרנרי יכול לעבוד מול עסקים מאושרים ו/או בתהליך, במידה וישנם חריגות בעסקים לא מאושרים חייבים לעבוד מולם עפ"י החוקים והתקנות, יש לעכנ חוקי העזר של המועצה בדחיפות. לפעמים אין אפשרות למפקח לתת קנס מסתפק באזהרות. אין שיניים".

הביקורת מציינת כי עסקים רבים ביישוב שמטפלים במזון פועלים ללא רישיון עסק.

חלק מהעסקים נמצאים בתהליך רישוי, לדוגמה:

1	אטליז עמאר מקלדה
2	אטליז אחסאן נסראלדין
3	אטליז עזאם חלבי

עסקים אחרים טרם החלו את תהליך הרישוי, לדוגמה:

1	בית אוכל - שווארמה - שווארמה 11
2	בית אוכל - שווארמה אלבאשא
3	מסעדות - אנדרין
4	אטליז - קצביה - אטליז אסד חיליל
5	מסעדות ברחבי הכפר כמו לב הכפר ואחרים

תגובת מנהל אגף שפ"ע

"כנ"ל כמו בסעיף 7.1, עסקים מסכנים חיי אדם ללא פיקוח, עסקינן מזון גם כממונה בטיחות יישובי יש לסגרם במידה ואינם עובדים לפי חוק רישוי העסקים".

7.2. ביקורות בעסקים

הביקורת מצאה כי הוטרנר אינו עורך ביקורות בעסקים מדי רבעון. ובעת ביקורו בעסק עליו למלא דוח המורכב מדף אחד הכולל את שם העסק, כתובת העסק, שם בעל העסק, תעודת זהות בעל

העסק, הגדרת רישיון בעל העסק, תאריך הביקורת ואופי הרישיון. בטופס רשימת תיוג של מס' סעיפים לבדיקה. הוטרירנר יעביר את העתקי דוחות הביקורות למשרד הבריאות ולאגף שפ"ע.

ברחבי היישוב קיימים מס' עסקים שמחייבים ביקורת וטרירנרית במהלך השנה – מדובר בעסקים שמטפלים במוצרי מזון מן החי. עסקים אלה כוללים מסעדות, מרכולים ועוד. בכל עסק רצוי לערוך לפחות ביקורת אחת בשנה (בחלק מהעסקים מספיק ביקורת אחת ובאחרים רצוי יותר משניים). בהנחה שבכל עסק עורכים בממוצע שתי ביקורות בשנה, על הוטרירנר לבצע לפחות 60 ביקורות בעסקים בשנה.

הביקורת מציינת כי הוטרירנר טרם החל בביקורות בעסקים וכפועל יוצא אינו לוקח דגימות מזון מהעסקים לבדיקה כנדרש וגם לא באופן מדגמי.

תגובת הוטרירנר

"הוטרירנר התחיל לעשות ביקורות בעסקים שיש להם רישיון עסק, רישוי עסקים מחויב להסדיר נושא רישיון עסקים לעסקים שהוזכרו לעיל".

הביקורת ממליצה כי על הוטרירנר לבצע ביקורת בעסקים וכי רצוי שייקח דגימות מזון מדי פעם, כדי ליצור הרתעה אצל בעלי העסקים.

8. הסברה

אחד מתפקידי הוטרירנר הרשותי הוא להגביר את המודעות לנושא הטיפול בבעלי חיים ופיקוח על מזון, בקרב התושבים. להלן תיאור תפקיד הוטרירנר בתחום ההסברה, על פי משרד הפנים: "חינוך והסברה ופעילויות למען הקהילה בתחום הפיקוח וההגנה על בעלי החיים ובתחום הפיקוח על המזון". להלן פירוט התפקיד:

- א. קידום מודעות והסברה לבעלי עסקים ברשות ולתושבים בנושאים הנוגעים לבעלי חיים ולמזון מן החי.
- ב. קידום החינוך בנושא התנהגות אל בעלי חיים במסגרת מוסדות החינוך ומוסדות עירוניים.
- ג. קידום המודעות לטיפול נאות בבעלי חיים במסגרת מוסדות החינוך ומוסדות עירוניים.
- ד. ניהול קשר רציף עם עמותות הפועלות למען בעלי חיים, כגון ארגון ימי אימוץ.

הוטרירנר יחסית חדש בתפקידו ומועסק ב-50% מישרה נמצא כי הוטרירנר אינו מבצע פעילות של הסברה במוסדות חינוך, אך לאחרונה הוצאו פרסומים בתחום הטיפול בבעלי חיים כפי שנדרש מתיאור התפקיד של וטרירנר רשותי באתר הרשות.

כמו כן, נמצא כי המידע שבאתר האינטרנט של המועצה בתחום השירות הוטרירנרי מצומצם, וכתוצאה מכך אינו משמש את ייעודו.

הביקורת ממליצה כי ניתן להתרשם מדוגמאות לאתרים ידידותיים ומתקדמים ברשויות מקומיות אחרות.

תגובת מנהל אגף שפ"ע

1. **"נשלחה מדיניות המחלקה הוטרירנרית להנהלה לאישור טרם נערך דיון בנושא.**
2. **ברגע שתאושר המדיניות תפורסם ברבים.**
3. **יש מקום לבנות תוכנית הסברה לבתי הספר – יש לציין שאי אפשר ב-50% לבצע כל המטלות האלה, נשקול מיקור חוץ בנושא ההסברה במוס"ח אך זה מחייב תקצוב של הרשות המקומית".**

9. סיכום והמלצות

אחד מתפקידיה של המועצה, באמצעות הוטרינר הרשותי הוא לפעול לשמירה על בריאות הציבור בכל מה שקשור למזון מן החי ובעלי חיים.

הביקורת מצאה כי המועצה אינה נותנת מענה אפקטיבי ויעיל בתחום ובכך אינה עושה את המקסימום לשמירה על בריאות הציבור.

מדיניות, נהלים וחוקי עזר

א. במועצה לא קיימת מדיניות כתובה ומאושרת ולא קיימים נהלים המסדירים את פעילות בתחום בעלי חיים ומזון מן החי; ללא מדיניות כתובה ונהלים מאושרים וכתובים חסר קו מנחה וחסרה הגדרה ברורה של תהליכים ואחריות וסמכות בנושא. הנהלים האחידים בתחום הוטרינריה שגובשו על ידי השלטון המקומי טרם אומצו על ידי המועצה.

ב. חוקי העזר הקיימים במועצה ישנים מאוד ואינם תומכים באופן מיטבי בשמירה על בריאות הציבור בתחום השירות הוטרינרי, וכתוצאה מכך נמנע מהמועצה לתת את מלוא המענה הנדרש בתחומים אלה.

ארגון ומשאבים

ג. אחוז ההעסקה של הוטרינר עומד על 50% מישרה 3 ימים בשבוע,
ד. במועצה לא נקבעו שעות עבודה קבועות לשהות הוטרינר במועצה, וגם לא שעות קבלת הקהל.

ה. הפיקוח לקח על עצמו חלק מהמשימות בתחום השירות הוטרינרי – לדוגמה הוצאת תזכורות לבעלי כלבים בנושא חידוש רישיונות כלביהם.

ו. הסביבה הפיזית של הוטרינריה אינה נותנת מענה הולם לצרכים: העדר כיור בצמוד למקום בו מטפלים בבעלי החיים - מהווה מפגע סניטרי; הכלבים מחוסנים על המדרכה בחוץ ולא על גבי שולחן וטרינרי תקני.

ז. למרות שהוטרינר הוא הסמכות העליונה במועצה בנושאים שבאחריותו, הוא אינו מוזמן לישיבות מנהלים במקרים בהם דנים בנושאים שקשורים לשירות הוטרינרי. אי השתתפותה בפורומים אלה, עלול לפגוע ביכולת של המועצה לתת מענה מיטבי לשמירה על בריאות הציבור.

מערכות מידע ותיעוד

ח. פרט לניהול המעקב אחר רישיונות הכלבים ונשיכות הכלבים, יתר הפעילויות של המחלקה – כגון ביקורות בעסקים, ניהול מלאי וכו', אינן מנוהלות במערכת מידע כלשהי (פרט לתכנת "וורד" לצורך הדפסת מסמכים), אלא העבודה מבוצעת בצורה ידנית.

ט. במחלקה לא קיים רישום מלאי ולא מבוצעת ספירת מלאי שנתית של פריטים וטרינריים כנדרש. ללא ניהול מלאי מסודר אין שליטה מלאה במלאי ולא ניתן לדעת האם קיים חוסר בפריטים.

תכנית עבודה ותקציב

י. הוטרינר אינו מכין תכנית עבודה שנתית ואינו נדרש להגיש תכנית עבודה לאף גורם במועצה. ללא תכנית עבודה מפורטת ומאושרת, אין וודאות לכך שהמחלקה תפעל בצורה מיטבית לקידום מטרותיה, וקיים קושי לבדוק האם היא עומדת במטרות וביעדים. כמו כן, למחלקה לא הוגדרו ערכים כמותיים למדידת פעילותה כגון מספר ביקורות בעסקים, זמן טיפול בפניות הציבור, אחוז הכלבים המחוסנים וכד'.

יא. הוטרינר אינו מעורב בתכנון התקציב השנתי שלו ומודע לתקציבים שעומדים לרשותו ולביצוע בפועל.

הטיפול בבעלי חיים

יב. בשנים האחרונות לא נעשתה פעילות מספקת ואפקטיבית למיגור אוכלוסיית חתולי הרחוב באמצעים מבצעי עיקור/סירוס;

- יג. המועצה אינה מצליחה לטפל באופן אפקטיבי במספר הרב של כלבי הבר ללא בעלים אשר עלולים להיות נגועים בכלבת ולהעביר את המחלה ליונקים אחרים. הביקורת מעירה כי טיפול אפקטיבי בכלבי בר מחייב פתרון מערכתי.
- יד. לאורך שנים המועצה לא ניהלה באופן אפקטיבי את מאגר הכלבים ולא ביצעה פעילות אפקטיבית כדי לאכוף את החוק וכדי לוודא שהכלבים שברשות מחוסנים כנגד כלבת.
- טו. בחודש מאי 2024 החלה המועצה לראשונה להוציא מכתבי התראה לבעלי כלבים ללא רישיון, דבר שמאפשר אכיפה. הוטרינר מסר לביקורת כי קיימת כוונה לעבור למבצע 8 חודשי. הביקורת סבורה שפרק זמן של חצי שנה אינו מספיק ושיש לעבור למבצע רבעוני לפחות.
- טז. הפניה לבעלי כלבים ללא רישיון מבוצע על ידי הפקח ולא הוטרינר שזו אחריותו; הפיקוח העירוני מבצע חלק מעבודת הוטרינר ולא רק את עבודת הפיקוח העירוני וודאות שכלבים אלה עדיין קיימים.
- יז. נכון לכתיבת הדוח לא ניתנים דוחות ע"י הפקח וכי לדבריו אין חוקי עזר.
- יח. המועצה אינה מפיקה הזמנות מול נותני שירותים איתם קיימים הסכמים, אלא מתבססת על ההסכם בלבד, דבר שמהווה חולשה בבקרה. הביקורת מעירה כי הסכם קובע את המסגרת ונדרש להפיק הזמנות על היקף העבודה הנדרשת.
- יט. הכלבייה אתה עובדת המועצה מאושרת על ידי משרד החקלאות;
- כ. קיימות פניות שמגיעות ישירות לוטרנר ושאינן נרשמות במוקד העירוני. כתוצאה מכך, לא ניתן לקבל תמונת מצב כוללת בנושא.
- כא. נהלי הטיפול בקריאות מוקד הקשורות לבעלי חיים אינם מוזנים לתכנת המוקד.
- כב. הוטרינר אינו סוגר את התלונות במוקד בעצמו – אלא פונה למוקדן כדי שיסגור את הפניות.

בדיקת מוצרי מזון שמקורם בבעלי חיים

- ג. עסקים רבים ביישוב שמטפלים במזון פועלים ללא רישיון עסק.
- כד. נמצא כי הוטרינר אינו מבקר בעסקים ובמסעדות כמתחייב, וכפועל יוצא אינו לוקח דגימות מזון מעסקים לבדיקה כנדרש, אפילו באופן מדגמי.

הסברה

- כה. הוטרינר אינו מבצע פעילות של הסברה במוסדות חינוך ולאחרונה לא הוצאו פרסומים בתחום הטיפול בחיות כפי שנדרש מתיאור התפקיד של וטרנר רשות.
- כו. המידע שבאתר האינטרנט של המועצה בתחום המחלקת הוטרינריה מצומצם, וכתוצאה מכך אינו משמש את ייעודו. ניתן להתרשם מדוגמאות לאתרים ידידותיים ומתקדמים ברשויות מקומיות אחרות.

מדיניות, נהלים וחוקי עזר

- 9.1. הביקורת ממליצה לדון בנהלים ובתוכנית העבודה אצל ראש המועצה וקבלת אישורו לכך, ולקבוע מדיניות כתובה ולערוך נהלים כתובים בנושא הוטרינריה; במסגרת זו, לבחון אימוץ נהלים אחידים שהוכנו ע"י מרכז השלטון המקומי.
- 9.2. היועצת המשפטית והמנכ"ל יבצעו בחינה כוללת של חוקי העזר בתחום בעלי חיים בשיתוף עם הוטרינר הרשותי ויחדשו את חוקי העזר כולל קביעת גובה קנסות.

ארגון ומשאבים

- 9.3. הביקורת ממליצה לבחון הגדלת היקף המשרה של הוטרינר ל- 75% משרה בהתאם למומלץ באוגדן תנאי השירות, כדי שיוכל לתת מענה הולם לצרכי היישוב.

- 9.4. לקבוע שעות עבודה קבועות בהן הוטרינר יימצא במועצה, ולחייב את הוטרינר לדווח נוכחות באמצעות שערן נוכחות של המועצה.
- 9.5. למסד במסגרת נוהל כתוב את יחסי הגומלין בין הוטרינר לבין גורמי הפיקוח בעירייה – מחלקת הפיקוח ואגף שפ"ע.
- 9.6. להתאים את סביבת העבודה של המחלקה הווטרינרית כדי שייתן מענה הולם לצרכים.
- 9.7. לשתף את הוטרינר בישיבות פורום מנהלים כלליים (לפחות באופן חלקי) כדי שיוכל לקדם את נושא בריאות הציבור בצורה אפקטיבית יותר.

מערכות מידע ותיעוד

- 9.8. יש לנהל את כלל פעילות הווטרינרית באמצעות מערכת מידע ייעודית.
- 9.9. יש לנהל את המלאי הווטרינרי באמצעים ממוחשבים ולבצע ספירות שנתיות כנדרש בתקנות העיריות.

תכנית עבודה ותקציב

- 9.10. לדרוש מהוטרינר להגיש תכנית עבודה שנתית הכוללת מטרות, יעדים ומשימות לביצוע; תכנית העבודה תכלול הצעת תקציב ומדדי ביצוע כמותיים. כמו כן, לדרוש מהוטרינר להגיש ביצוע מול תכנון תכנית עבודה תקופתי לרבות סיכום שנה, הכולל עמידה בערכי מדדים נבחרים.
- 9.11. על תקציב המחלקה להיות מתואם עם הוטרינר ועליו לתת מענה לצרכי השמירה על בריאות התושבים; במידה שהתקציב אינו נותן מענה, יש לפרט את המשמעויות של אי התקצוב; על התקציב לקחת בחשבון את כל מרכיבים לרבות ההכנסות המתוכננות; על הוטרינר לבצע מעקב שוטף אחר ביצוע התקציב שלו.

הטיפול בבעלי חיים

- 9.12. להוציא לפועל את עריכת מבצעי סירוס/עיקור חתולים המורחב המתוכנן כדי להקטין את המטרד של החתולים לתושבים (עם 50% מימון ממשרד החקלאות).
- 9.13. למצוא פתרון מערכתי, בשיתוף עם משרד החקלאות, לטיפול בכלבי הבר המשוטטים הרבים אשר מסכנים את אוכלוסיית בני אדם ובעלי החיים ביישוב.
- 9.14. לבצע פעילות מובנית לטיפול בבעלי כלבים ללא רישיון, לרבות הפצת התראות לבעלי כלבים שלא חידשו רישיונות ולא חיסנו את הכלבים, בהתאם לנוסח מכתב התראה שיוכן על ידי המחלקה המשפטית והוטרינר לפחות פעם ברבעון.
- 9.15. לבחון את חלוקת העבודה בין הוטרינר לבין הפקח העירוני בנושא רישיונות כלבים.
- 9.16. להפיק הזמנות למול כלל נותני השירותים בתחום הווטרינרית, לרבות ספקים שאיתם יש הסכמים.
- 9.17. להקפיד שכלל הפניות בנושא הווטרינרית ירשמו במוקד העירוני ובמידה שתושבים פונים ישירות למחלקה בנוגע למפגעים כגון כלבים משוטטים וחתולים נטושים וכד', להפנות אותם למוקד העירוני, או לעדכן את המוקד.
- 9.18. לוודא שכלל המידע החשוב אודות הטיפול בבעלי חיים תוזן לתכנת המוקד.
- 9.19. הוטרינר יסגור את הפניות במוקד בעצמו מול מנהלת המוקד.

בדיקת מוצרי מזון שמקורם בבעלי חיים

- 9.20. להכין תכנית לאכיפת נושא רישוי העסקים בשטח הרשות.
- 9.21. להכין דוח מעקב ביקורת בעסקים בהתאם להנחיות.
- 9.22. לערוך ולתעד לפחות ביקורת אחת לשנה בכל עסק המטפל במזון.
- 9.23. להגביר את הפיקוח על עסקים בהם קיימים ליקויים חוזרים בביקורת הווטרינרית.
- 9.24. במסגרת ביקורות בעסקים, לקחת דגימות מזון מחלק מהעסקים באופן מדגמי.

הסברה

9.25. הביקורת ממליצה כי הוורטרינר יכין תכנית הסברה בנושא בעלי חיים, כולל באמצעות פרסומים וע"י הרצאות בבתי ספר ויוציא אותה לפועל.

9.26. הביקורת ממליצה לשפר את הנגשת המידע באתר הרשות בנושא הוורטרינריה, כמו דרכי הטיפול בבעלי החיים, שעות הפעילות, אופן תשלום האגרה ועוד.

נספחים

נספח א' – חוק להסדרת פיקוח על כלבים

על פי חוק להסדרת פיקוח על כלבים, תשס"ג – 2002

"סעיף 2. (א) לא יחזיק אדם כלב שגילו עולה על שלושה חודשים, אלא אם כן ברשותו רישיון בר תוקף להחזקת הכלב, שניתן לפי חוק זה.

סעיף 3 (א) רופא וטרינר עירוני ייתן לבעליו של כלב, לבקשתו, רישיון להחזקת כלב לפי הוראות חוק זה, ובלבד שהתקיימו התנאים לפי הוראות סעיף קטן (ג).....

(ב) רישיון לפי סעיף קטן (א) לא יהיה בר תוקף אלא אם כן התקיימו כל אלה:

(1) שולמו אגרות שנקבעו לפי הוראות חוק זה;

(2) הכלב מסומן לפי הוראות חוק זה⁸;

(3) הכלב מחוסן לפי הוראות פקודת הכלבת.

5. ניתן רישיון לבעליו של כלב מסוכן, יציין הרופא העירוני ברישיון שהכלב הוא כלב מסוכן.

11. (א) המחזיק בכלב לא יאפשר את יציאתו מתחומי חצרו, אלא אם כן הכלב מוחזק בידי אדם המסוגל לשלוט בו, באמצעות רצועה...."

13. (א) נוכח רופא וטרינר עירוני או מפקח כי אין לבעליו של כלב רישיון בר תוקף לפי הוראות חוק זה, או כי כלב מוחזק שלא לפי הוראות חוק זה או שלא לפי תנאי הרישיון, רשאי הוא לתפסו ולהעבירו למאורת הרשות."

נספח ב' – פקודת הכלבת

להלן ציטוט בפקודת הכלבת, 1934

4. (1) בעליו של בעל-חי שנשך אדם חייבים לעשות את הדברים הבאים במשך עשרים וערב שעות לאחר שנודע להם דבר המקרה:

(א) להודיע את העובד לרופא הממשלתי או לרופא וטרינר הממשלתי הקרובים ביותר וכן

(ב) אם היה הבעל חי הנושך כלב, חתול או קוף - חייבים בעליו לקחתו למאורת הבידוד הקרובה ביותר; ואם לא היה כלב, חתול או קוף - יעצרוהו בדיר, ברפת או במקום אחר שיאושר ע"י רופא וטרינר ממשלתי.

(2) כל בעל-חי שנעצר ע"י הוראות סעיף קטן (1) מסעיף זה, יבודד למשך עשרה ימים מיום התחלת המעצר.

(3) כתום עשרת ימי הבידוד האמורים לעיל, חייבים הרופא הוטרינר הממשלתי או הרופא הוטרינר העירוני, אם נתברר להם כי בעל-חי נקי מכלבת לעשות את הדברים הבאים:

(א) אם הבעל-חי הוא כלב, חתול או קוף – להוציאו ממאורת הבידוד;

(ב)

(4)

(5) בעליו של כל כלב, חתול או קוף, שעצרום במאורת-בידוד, ישלם לרשות המקומית בעד עשרה ימי-בידוד מראש אגרה בשיעור שקבעה בעד הזנת הבעל-חי שיכונו והטיפול בו.

11. רשות מקומית חייבת לערוך את הפנקסים הנדרשים ע"י מנהל השירותים הווטרינריים לצורך הפקודה הזאת וכן לשלוח או לתת דוחות, רשימות וחומר ידיעות ככל אשר ידרוש מינהל השירותים הווטרינריים.

⁸ על פי סעיף 4 (א) כלב יסומן על ידי רופא וטרינר עירוני או רופא וטרינר מוסמך באמצעות סימון תת עורי בשבב אלקטרוני.